

Betaalbaarheid en Toegankelijkheid van de Gezondheidszorg

Christophe Demeestere (20469)

Stafmedewerker Ethiek
Coördinator Ombudsdienst UZ Gent
Lid van het Ethisch Comité UZ Gent – U Gent

Betaalbaarheid en toegankelijkheid van de gezondheidszorg

- ▶ 'No society can legitimately call itself civilized if a sick person is denied medical aid because of lack of means.'
- ▶ Aneurin Bevan, Brits minister van volksgezondheid en oprichter NHS

Belgische gezondheidszorg in top 5 van Europa

Positieve punten

- ▶ Sinds 2005 vergelijkt de Zweedse denktank Health Consumer Powerhouse (HCP) de Europese zorgstelsels in 35 landen
- ▶ In 2018 van de 8ste naar de 5de plaats
- ▶ Enkel Zwitserland, Nederland, Noorwegen en Denemarken gaan België voor
- ▶ Goede score dankzij hoge vaccinatiegraad, goede screening en hoge overlevingskansen voor kanker
- ▶ Snelle behandeling van patiënten. Enkel in Zwitserland worden patiënten nog sneller behandeld
- ▶ Grote investering in medische apparatuur en ziekenhuisbedden

Belgische gezondheidszorg in top 5 van Europa

pijnpunten

- ▶ Lange wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg en ouderenzorg
- ▶ Hoge alcohol- en tabaksconsumptie en AB-gebruik
- ▶ Informatie aan patiënten inzake patiëntenrechten, shared decision-making en patiëntenparticipatie kan beter
- ▶ Hoge werkdruk voor ziekenhuispersoneel (arts en verpleegkundige per bed)
- ▶ Door hoge werkdruk zijn medewerkers vatbaarder voor burn-out wat een impact kan hebben op de kwaliteit van zorg
- ▶ Elk ziekenhuis kan elke ingreep uitvoeren

Geld en gezondheid

Gezondheid heeft geen prijs

Geld bepaalt onze gezondheid

- ▶ Soms uitstel van zorg door patiënt met financiële beperking
- ▶ Ziekteverzekering-sociale zekerheid-solidariteitsprincipe
- ▶ Extra verzekering vb. hospitalisatieverzekering
- ▶ Topgeneeskunde voor patiënt zonder financiële beperking

Geneeskunde met 2 of 4 snelheden,
klassengeneeskunde?

Prof. L. Annemans Je geld of je leven in de gezondheidszorg 2016

Terugbetaling of niet?

Ereloon en ereloonsupplementen

- ▶ Terugbetaling door ziekteverzekering van medicatie, consultatie, behandeling, onderzoek of hospitalisatie
- ▶ Enkel terugbetaling van erkende EBM nomenclatuur

Indien

- ▶ Behandeling doeltreffend
- ▶ Voor een ernstig probleem, geen luxe probleem
- ▶ Gunstige kosten/baten verhouding
- ▶ Impact op budget ziekteverzekering is beperkt (eventueel ook voor weesgeneesmiddel bij zeldzame ziekte want kleine impact op budget)

Terugbetaling of niet?

Ereloon en ereloonsupplement

- ▶ Niet-geconventioneerde beroepsbeoefenaars kunnen voor consult en onderzoek naast het ereloon een ereloonsupplement aanrekenen
- ▶ Bij opname in éénpersoonkamer kan ziekenhuis per dag een bedrag extra aanrekenen en kan de arts ereloonsupplementen aanrekenen, niet in een tweepersoonkamer
- ▶ Esthetisch chirurgen kunnen een esthetisch honorarium aanrekenen los van de kamerkeuze
- ▶ Kamerkeuze heeft geen invloed op kwaliteit van zorg

Universele Verklaring van de Rechten van de Mens

- ▶ Art.25
- ▶ Iedereen heeft recht op een levensstandaard die hoog genoeg is voor de gezondheid en welzijn van zichzelf en zijn gezin, waaronder inbegrepen voeding, kleding, huisvesting en geneeskundige verzorging en de noodzakelijke sociale diensten.

Patiëntenrechtenwet 2002

- ▶ De patiënt heeft recht op een kwaliteitsvolle dienstverlening
- ▶ De patiënt heeft recht op vrije keuze van de beroepsbeoefenaar
- ▶ Vooraleer een behandeling wordt opgestart, dient de beroepsbeoefenaar daartoe de vrije en geïnformeerde toestemming van de patiënt te verkrijgen. Ook informatie over de financiële gevolgen (bijv. honoraria, conventiestatus van de beroepsbeoefenaar)

Betaalbaarheid van de Gezondheidszorg onder druk

- ▶ Prestatiegeneeskunde : arts/ziekenhuis ontvangt geld per opname (ligdag) of medische prestatie (consult, onderzoek,...) Incentive tot meer prestaties?
- ▶ Incentive om mensen gezond te houden?
- ▶ 41% van de uitgaven gaan naar 3% van de bevolking
- ▶ Technologische vooruitgang : immunotherapie, stamceltherapie, 3D geprinte lichaamsdelen, gentherapie, robotchirurgie, E-health en tele-geneeskunde
- ▶ Justice?

Justice-rechtvaardigheid

- ▶ Levensstijl en terugbetaling door ziekteverzekering
- ▶ Verlaagde tegemoetkoming bij niet jaarlijks bezoek aan de tandarts
- ▶ Levertransplantatie indien patiënt 6 maand nuchter is (engagement voor de toekomst en geen straf voor het drinkgedrag in het verleden)
- ▶ Alcoholverslaving als ziekte?
- ▶ Wat met obesitas, drugsgebruik, seksueel risicogedrag en workaholics?

Zeldzame ziekten en weesgeneesmiddel

- ▶ Monopolie van farmaceutische firma
- ▶ Medical need : therapeutisch noodzakelijk en zeldzame ziekte
- ▶ Impact op budget ziekteverzekering is beperkt
- ▶ Solidariteit maar ook grenzen aan de betaalbaarheid
- ▶ Personalised medicine / DNA-based

Het leven zoals het is ...ombudsdienst

Geld en gezondheid

- ▶ GDPR en right to be forgotten
- ▶ Genezen na kanker leidt tot lagere premie schuldsaldoverzekering
- ▶ Genezen na psychische aandoening?
- ▶ EPD 30 jaar bijhouden na laatste patiëntencontact

Het leven zoals het is ...ombudsdienst

Geld en gezondheid

- ▶ Spoeddienst...verwachting om spoedig geholpen te worden
- ▶ Triage
- ▶ Indien geen verwijzing door huisarts of dienst 112 wordt het remgeld verhoogd

Het leven zoals het is ...ombudsdienst

Geld en gezondheid

- ▶ 80-jarige man wordt opgenomen en vraagt tweepersoonskamer
- ▶ Meneer is blij dat hij om organisatorische redenen toch een éénpersoonskamer toegewezen krijgt
- ▶ Voorlaatste dag meldt COD dat patiënt naar 2 PK kan verhuizen
- ▶ Noch de verpleegkundige, noch de patiënt hebben zin om te verhuizen voor die éne nacht
- ▶ Patiënt tekent dan maar voor die 1 PK
- ▶ Volledige opnameduur in 1 PK aanrekenen?

Het leven zoals het is ...ombudsdienst

Geld en gezondheid

- ▶ Verstandige artsen en slimme patiënten
- ▶ Opname van mevrouw voor chirurgische ingreep op 2 PK
- ▶ Ereloonsupplementen kunnen niet aangerekend worden voor chirurgische ingreep en anesthesie
- ▶ Na chirurgische ingreep vraagt echtgenoot om te verhuizen naar 1 PK om in alle rust beter te herstellen

Het leven zoals het is ...ombudsdienst

Geld en gezondheid

- ▶ Mevrouw kreeg diagnose 'alcoholverslaving' 4 jaar terug in een perifere ziekenhuis
- ▶ 4 jaar later wordt een levertransplantatie voorgesteld
- ▶ Mevrouw heeft een hospitalisatieverzekering en vraagt een 1 PK
- ▶ Herstel verloopt moeizaam en hospitalisatieverzekering laat weten dat ze niet tussenkomen in de kosten omwille van alcoholverslaving
- ▶ Echtgenoot vraagt aanpassing diagnose naar 'bourgondische levensstijl'

Het leven zoals het is ...ombudsdienst

Geld en gezondheid

- ▶ Drie vrienden boeken een reis naar Kaapverdië
- ▶ Er wordt een telefonische afspraak gemaakt met de reiskliniek voor vaccinaties
- ▶ Arts deelt mee dat er geen bijkomende vaccinaties nodig zijn voor Kaapverdië
- ▶ De drie vrienden contacteren de ombudsdienst omdat ze niet akkoord gaan met aanrekening consultatie. Waarom werd hen dat niet aan telefoon meegedeeld?

Betaalbaarheid van de Gezondheidszorg onder druk

- ▶ Prospectieve financiering voor standardiseerbare zorg
- ▶ GPS Global Payment with Standardisation
- ▶ DRG Diagnostic Related Groups
- ▶ LVZ Laag Variabele Zorg-forfait
- ▶ Lage variabiliteit binnen ziekenhuis en tussen ziekenhuizen inzake onderzoek, behandeling en ligduur en daarom forfait per opname

Betaalbaarheid van de Gezondheidszorg onder druk

- ▶ Voorschrijfgedrag artsen
- ▶ Duurdere antibiotica?
- ▶ Quota ASO?

CHRISTOPHE DEMEESTERE

Stafmedewerker Ethiek - Ethicus

Coördinator ombudsdienst UZ Gent - Bemiddelaar

Lid van het Ethisch Comité UZ Gent - U Gent

Universitair Ziekenhuis Gent

C. Heymanslaan 10 | B 9000 Gent

T +32 (0)9 332 21 11

E info@uzgent.be

www.uzgent.be

Volg ons op

